

REND-TARTOMÁNYI KÖZLÖNY

a kap. sz. Jánosról nevezett Ferencrendi tartomány

HIVATALOS LAPJA

Megjelenik Julius kivételével minden hónap közepén.

1917. ~~Szept.~~ *Augusztus.*

A FÖTISZTELENDŐ P. PROVINCIALIS MEGBIZÁSÁBÓL SZERKESZTI:

P. ROZNIK RAJNER

theologiai tanár.

Kiadótulajdonos: A Kap. Sz. Jánosról Nev. Ferencrendi Tartomány Főnöksége Gyöngyösön.

A Generalis Constitutiókról.

(Folytatás.)

Alapítványokról és misékről.

302. Emlékezzenek meg az előljárók, hogy a tapasztalás bizonyossága szerint szükségét szenvednek azok a zárdák, a melyek bővelkednek alapítványokban, ellenben semmi sem hiányzik azoknak, a melyek az Urban vetvén bizalmukat, első sorban az Isten országát keresik és az ő igazságait.

303. Minthogy a mi rendünk nem birhat állandó javakkal, azért nekünk sem örökös alapítványokat, sem örökös adományokat, vagy örökös évi fizetéseket elfogadnunk nem szabad.

304. Mivel azonban néha mégis megtörténik, hogy a hívek a testvérek javára akár teherrel, akár a nélkül alapítványokat tesznek, megtiltjuk föltétlenül, hogy egyáltalán nem szabad olyan alapítványokat elfogadni, a melyeknek az egyenes tulajdonjoga a zárdának, a Provinciának vagy általában a testvéreknek van föntartja, minthogy a jog szerint érvénytelenek. De lemondani sem szabad a testvéreknek az ilyen alapítványokról az örökösök vagy akárki más javára, mert semmi joguk sincs ahhoz, vagy abban.

305. Valahányszor pedig alapítványt tesznek számukra oly módon, hogy az alapítvány tulajdonját az örökösnek valamely szent helynek vagy valamely harmadik személynek föntartják azon kikötéssel, hogy évenként adassék bizonyos mennyiségű alamizsna a testvéreknek, akár ingyen, akár a misékre vagy más jámbor szolgálatért; a házfőnök a szent engedelmesség erejénél fogva köteles a végrendelet végrehajtói előtt óvást emelni, hogy a testvérek a járandóságot szent állapotunk értelmében csak mint egyszerű alamizsnát fogadhatják el és ezen alamizsához semmi joguk sincs az alapítvány

alapján, sem ezen alapon szorosán nincsenek kötelezve az előirt szolgálatra. Ezt az óvást a házfőnöktől és a discretusoktól aláírva és a zárdá pecsétjével megerősítve át kell adni a végrendelet végrehajtójának és azonfölül be kell jegyezni a zárdá és a Provincia könyveibe. Ilyen óva előrebocsátása után, ha a végrehajtó az alamizsnát önkénynt adni akarja, akár teherrel, akár a nélkül, nyugodt lelkiismerettel el lehet fogadni a tartományfőnök előzetes engedélyével.

306. Ne merészeljék a testvérek akár maguk, akár a syndicus által bármilyen bíróság előtt az évi járandóságot követelni az örökösöktől a kiközösítés terhe alatt. Ha az örökösök nem akarnák a hagyományozó végakarátát teljesíteni, szabadságukban áll a testvéreknek őket felkeresni és kérni, inteni őket, hogy lelkiismeretüket ne terheljék, mely ily módon nem adósságot követelnek, hanem csak alamizsnát kérnek.

307. A szent engedelmesség alatt parancsoljuk, hogy senki se birjon reá mást arra, hogy a zárdá vagy a rend számára alapítványokat tegyen.

308. A szent misék végzéséről és a mise-stipendiumok átutalásáról szóló pápai rendeleteket mindenütt mindenki tartsa meg sértetlenül. Nem szabad pedig nekünk perselyt tartani a misealamizsnák gyűjtésére, hanem minden ilyen alamizsnát a syndicusnál vagy az ő helyettesénél kell tartani.

309. Rendünk minden egyes papja köteles naponként előljárója szándékára misézni, ha mindjárt uton van is vagy bármely módon a zárdán kívül tartózkodik. Azon napokon pedig, midőn más zárdá vendégszeretét élvezik, ezen zárdá előljárójának szándékára kell misézniök. Néhányszor az éven át engedélyezzenek az elől-

járok alattvalóknak szabad miseintétiót, a melyért azonban nem szabad nekik stipendiumot elfogadniok.

310. A helyi előjárók kötelesek minden évben a fölvelt és elvégzett misékről a discretusok által aláírt tüzetes számadást küldeni a Definitoriumnak egy az összes papoktól eskü alatt kiállított bizonylattal együtt, hogy a miséknak eleget tettek, a mit annak idején a káptalannak is be kell mutatni.

Magyarázat.

A jelen paragraphus az alapítványokról szól és kitéjti a módot, mikép szabad nekünk alapítványokat elfogadni.

Mindenekelőtt tisztában kell lennünk vele, mit nevezünk alapítványoknak. Alapítványoknak nevezük azon anyagi javakat, akár pénz, akár más anyag. javak is legyenek azok, a melyeket valaki azon célból hagyományoz vagy tesz le, hogy az állandóan megmaradjon sértetlenül, az évi kamatai vagy jövedelmei pedig a zárdának adassanak sz. miséért vagy más szolgálatért, vagy akár minden ellenszolgálat nélkül. A letett összeget természetesen valakinek birnia és kezelnie kell, hogy így annak jövedelme a megjelölt célra fordítható. — Ezen meghatározás után persze mindjárt láthatjuk, hogy sem az alapítvány birtoklása és kezelése, sem az alapítványi rendes jövedelem elfogadása nem egyeztet meg a mi regulánkkal, a mely mindenekelőtt tiltja a birtoklást és a pénz kezelését, azonfölül a biztosított állandó jövedelmet sem engedi meg. — Ha tehát valaki végrendeletileg alapítványt hagyományoz nekünk, mindenekelőtt nem szabad elfogadnunk magát az alapítványt és annál kevésbbé szabad azt kezelnünk, mert hisz még a mi számunkra följánlott pénzt sem szabad kezelnünk. — Sőt a syndicusnak sincs hatalmában az alapítványt részünkre elfogadni, mert az tulajdonképen nem a mi használatunkra följánlott pénz, ép azért a Szentszék annak tulajdonjogát át nem veszi és következöleg a syndicus azt a mi számunkra nem kezelheti. Az első szabály tehát, hogy a mi számunkra tett alapítványt másnak kell birnia és felelőség terhe alatt kezelnie, úgy hogy nekünk tulajdonképen az ilyen alapítványhoz semmi közünk, azt nem követelhetjük, ha az örökösök nem is adnak ki, legfeljebb figyelmeztetjük az illető örökösöket, hogy lelkiismeretük ellen cselekedeznek, ha a végrendeletben hagyott alapítványi javakat maguknak megtartják. Ha azonban ezen figyelmeztetés dacára sem adják ki, a kiközösítés terhe alatt tiltva van, hogy akár mi, akár a syndicus miatt pörrel támadja meg azokat. Ha kiadják az alapítványt nekünk nem szabad azt elfogad-

nunk és kezelni, mint föntebb láttuk, legjobb tehát az örökösöket az alapítvánnyal valamely egyházmegyei alapítványi hivatalhoz utasítani, hogy ott tegyék le és ott kezeljék azt teljes felelősséggel, úgy hogy nekünk az alapítványhoz később se legyen semmi közünk, és ha az elvész nincs is felelőségünk. Az innen járó összeget szintén nem szabad elfogadnunk, mint olyat, a mely nekünk jár és a melyet követelhetünk, mert ily módon rendes évi díj lenne, a melyet regulánk szintén tilt, hanem csak úgy fogadhatjuk el, mint alamizsnát, a melyet ha megadnak, elvégezzük az érte kívánt sz. Misét vagy más cselekményt, ha pedig nem adnak meg, úgy semmit sem kívánunk, de nem is teszünk semmit. Azért van ezen paragraphusban előírva, hogy ilyen esetekben a háztönök, mindig tegyen óvást, hogy a járandóságot csak mint alamizsnát fogadja el a ház és nem tartja magát az alapítvány által kötelezve semmire, csak természetesen úgy, ha az alamizsnát megadják. Ily módon az alapítványi misék olyanok lesznek nálunk, mint a többi manuális misék, ha kapunk stipendiumot végzük azokat, ha pedig nem kapunk stipendiumot, akár az alapítvány kezelők hanyagsága vagy bármely más oból, úgy a misére sem érezzük magunkat kötelezettnek.

De, mondhatná valaki, az alapítványok még sincsenek így nálunk, hanem mindenütt a zárdák kezelésében vannak és rendes évi díjakat élvezük utánnuk. Sajnos ez így van, mert elődeink nem vették számításba a regula előírásait és századokon keresztül elvállalták az alapítványokat, a melyeket most már nem adhatunk vissza az alapítóknak, a kik már régen meghaltak. Azért a Szentszék tekintettel ezen körülményekre, megadta nekünk a fölmentést, hogy az így fölvelt alapítványokat már megtarthassuk és élvezhessük, de szigorúan megtiltotta, hogy a jövőben újabb alapítványokat vegyünk föl. Innen van a tilalom, hogy a zárda részére nem szabad többé alapítványt fölvenni. Hangsúlyozom, hogy a zárda részére, mert a mely zárdában plébánia van, ott kötelesség a hivektől elfogadni az alapítványokat, de természetesen nem a zárda, hanem a plébánia részére, az ilyen alapítvány természetesen a megyés püspök felügyelete alá kerül és a felelőség nem a zárdát, hanem a püspököt és a plébánost terheli, és ha valaha a plébánia elválasztatik a zárdától, az ilyen alapítványok is a plébániával mennek.

Mondanunk sem kell, hogy a dispenczió folytán a zárda kezelésében maradt alapítványokat a legnagyobb gonddal és felelősséggel kell kezelni.

(Folytatjuk.)

Uj égi Pártfogó és néhány szó a szenttéavatásról.

Azon kevés örvendetes esemény közé, mely a világháboru sötét borzalmái közt is örömmel tölthet el mindnyájunkat, tartozik az a boldogáavatás, melyet az „Acta Ap. Sedis” márc.

26-iki száma közöl. Még ugyan nem ment végbe az ünnepélyes leleplezés, de már Őszentsége XV. Benedek Fekete Vásárnapon kijelentette: „Tuto procedi posse ad solemnem venerabilis Dei ser-

vae sororis Annae a S. Bartholomaeo Beatificationem" és egyuttal parancsot adott a boldoggáavatás Brévénének elkészítésére és a szokásos ünnepélyességek megtartására mihelyt ez lehetséges.

Az elmúlt 20 év alatt nem kevesebb, mint 9 boldoggá vagy szenttéavatás folyt le. 1897 Aldoocsütörtökén iktatta a Szentek sorába XIII. Leó pápa Zaccaria Antal Máriát, a Barbanita rend alapítóját és Fourier Pétert, Lotharingia apostolát. 1904. jan. 6-án avatta szentté X. Pius pápa Kőrösi Márk esztergomi kanonokot, Pongrácz István és Grodeszky Menyhért magyar jezsuitákat, kik 1619 szept 7-én Rákóczy György fölkelése idején szenvedtek vértanúságot Kassán. 1909 ápr. 11-én avatta boldoggá X. Pius pápa Jeanne d' Arcot, a francia hősnőt, kit ellenségei máglyán égettek el. 1909 máj. 20-án emelte a Szentek hadseregébe X. Pius pápa Hofbauer Kelemen redemptorista atyát, ki 1820-ban fejezte be küzdelmes életét. Ugyanezidőtájt emelte oltárra X. Pius pápa B. Wianney János Máriát, a jól ismert francia plébánost, ki 1859-ben hunyt el.

Tehát a világháboru 3. éve uj égi pártfogóval ajándékozott meg bennünket. Sz. Bertalanról nev. Anna nővér, az uj Boldog, sarutlan karmelita apáca, sz. Teréz társnője volt, 1626 jun. 7-én halt meg Antwerpenben. Mindjárt halála után a Szentszék elé terjesztették ügyét, de lassan haladt előre, míg végre napjainkban befejezést nyert.

Igen sajnálatraméltó, hogy sokan, még Istennek szentelt személyek sem vesznek tudomást az ily örömhírről, vagy ha tudomást is vesznek, nem hozza mozgásba szívéket, elfeledkeznek örülni, még egy Deo gratias-t is alig tudnak ki-ejteni. Pedig egy-egy uj boldog v. szent megannyi uj pártfogót jelent, ki, mint Isten barátja, esedezik értünk a mennyben és ujabb diadala a sokat támadtatott kath. egyháznak.

Mily megszégyenítő sok nemtörődöm katolikusra az anglikán Carlyle nagy mondása: „A Szentek élete a világtörténelem lelke.” Tehát egy anglikán történetírónak tisztább, mélyebb s igazabb fogalma van a Szentekről, mint sokaknak közülünk.

Carlyle főnséges szavai ösztönözhetnek bennünket, hogy legalább egy pillanatra beletekintsünk a mi theologiai látó szemünkkel a Szentek lelkébe. Kik ők? A hit, remény, szeretet és a sarkalatos erények hősei, kiknek hősi voltát Isten rendkívüli módon, a természet erejét felülmuló tényekkel bebizonyította. Remekül írja róluk Bougaud az ő aranytollával: „Tövében a Kálváriának, hol Jézus Krisztus szeretetből meghalt az emberiségért, tények tűnnek elő, kik a földi dolgok káprázatai közt a rög felé hajolnak, mint jómagunk s kik mégis jobban szeretik Istent, mint az atyát, anyát, hitvest, gyermekeket szokás, kik a szeretet ígézetében, elragadtatásában élnék.”

A Szentek a mi Héroszaink, az emberi nem Remekei, ők képviselik a többembert, az igazi

értelemben vett übermenschet, aki kiemelkedik önmagából, föléje kerekedik önmagának; paradoxonnal élve ők emberfeletti emberek, kik vége tehetségeiket kihuzák, kiterjesztik a kegyelem segítségével és egészen elmerülnek az Istenség végtelen tengerében.

Nagyon előmozdíthatja érdeklődésünket és nagyrabecsülésünket a Szentek iránt, ha ismerjük azon legszigorubb birói eljárást, mellyel végezni szokta az egyház a szenttéavatást. Azért is nagyon kívánatos a szenttéavatás bővebb ismerete, hogy az Acta Ap. Sedis vagy az Acta Ordinis olvasása közben a beájtifikációs vagy kanonizációs dekretumokból meg tudjuk állapítani, hol tartanak a szenttéavatási pörben. Nehogy úgy járjunk, mint az ujságok, melyek telekürtölték márciusban a világot, hogy Anna nővérrel együtt Pignotelli József Mária jezsuita atyát is boldoggá avatták, pedig eddig csak annyit mondott a Szertartások Kongregációja, hogy az erényeket hősi fokban gyakorolta. Mindenesetre igen örvendetes már ez is, de még hátra van a csodák bizonyítása és egyebek, miként azt látni fogjuk a szenttéavatás tárgyalásánál.

Pár héttel ezelőtt szintén irtak az ujságok Cottolengo József olasz pap boldoggáavatásáról. Lehet, hogy ezt is hozzá nem értő emberek rövitették világgá. Bárcsak igaz volna, de föntartással kell fogadnunk ez örömhirt mindaddig, míg az Acta Apostolicae Sedis e számát kézhez nem kapjuk.

Az ősegyházban a szenttéavatás nem volt olv hosszadalmas és körülményes. mint ma. Azon hely püspöke, ahová a szentség hírében elhunyt tartozott, jelentést tett érsekének, az érsek pedig a többi püspökökkel eldöntötte, lehet-e tisztelni az elhunytat vagy sem. Akkor nem is volt szükség hosszú tárgyalásokra, mert Szentjeik legnagyobb része vértanuhalállal dicsőült meg, továbbá az isteni gondviselés hü szolgálait abban az időben sokszor rendkívülibb csodákkal tün-tette ki, mint most.

Nem lehet megállapítani, hogy mikor rendeltetett el a birói processus a szenttéavatásnál. Csak annyit tudunk, hogy az első szenttéavatási akták 993-ból maradtak reánk, amikor XV. pápa sz. Ulrik augsburgi püspököt szentté avatta.

A szenttéavatási per még akkor is elég kezdetleges volt. Tökéletesítésében legnagyobb érdeme IX. Gergely és VIII. Orbán pápának és XIV. Benedeknek, a hires jogász pápának van.

Ma a szenttéavatási per a Szertartások Kongregációja előtt megy végbe. E Kongregáció részint bibornokokból részint pápai praelatusokból áll. A bibornok-tagokból választják a Kongr. praefektusát, titkárát és a promotor fideit, aki a legfontosabb szerepet viszi a szenttéavatásnál. Kötelessége hivatalból minél nagyobb akadályokat gördíteni a szenttéavatás elé, épen azért humorosan advocatus diaboli-nek az ördög prókátorának hívják. Vele szemben áll az advocatus Dei, ki rendszerint egyike a szenttéavatandó barátainak, vagy tisztelőinek. A Kongr. konzulto-

rait és kisebb tisztviselőit a pápai praelátusokból választják.

A szentéavatásnál igen jellegzetes az a méltóságteljes lassúság, mely függetleníti magát az emberi élet rövid tartamától s mely egyedül Isten műveinek sajátja. Néha kerek száz esztendő is eltelik, míg végre boldoggá avatják Isten szolgáját é ezután ismét várni kell jóideig, míg szentéavatásra kerül a sor. Pl. Depaul sz. Vince 1660-ban meghalt és még 1697-ben egy lépést sem tettek érdekében. Csak utóbb a csodák szaporodásával kezdték meg a vizsgálatokat és 1729-ben avatták boldoggá, szentté pedig 1737-ben, tehát halálának 79. évében. Baylon sz. Paszkált 1618-ban, halála után 26 év múlva avatták boldoggá és 1690-ben, tehát 72 évvel később iktták a Szentek közé. Chantal sz. Franciskát, a vizitációs apácák alapítónőjét, csak 100 évvel halála után avatták boldoggá 1751-ben és 16 évre rá szentté.

A szentéavatási per előkészítése rendszerint úgy történik, hogy a szentség hírében elhunynak hozzátartozói a püspök elé járulnak és előadják, mit róla tudnak. A püspök, ha jónak látja, bizottságot szervez kiváló hittudósokból és egyházjogászokból, felruházva azt teljhatalommal és megbizva, hogy vizsgálja meg Isten szolgájának életét, érényeit, csodáit és szentségéről szájrnyrakelt híreket. E vizsgálat hónapokon keresztül huzódik és kihallgatják mindazokat, kik személyesen ismerték Isten szolgáját, sőt külön biztosokat küldenek azok kihallgatására, kiket az öreg kor vagy betegség akadályoz a személyes megjelenésben. Ily alkalommal Depaul sz. Vince ügyében 200-nál több tanut hallgattak ki. E vizsgálat folyamán fölnyitják Isten szolgájának sirját is, nemkülönben szemlét tartanak levéltárában, melyben az ő dolgait őrzik s mindenről jegyzőkönyvet vesznek föl. Majd az elkészült jegyzőkönyvek alapján megállapítják, hogy Isten szolgája csakugyan szentség hírében halt-e meg vagy sem és hogy történtek-e csodák vagy sem.

Ha e vizsgálat megtörtént és pozitív eredménnyel járt, az ugvnevezett postulátorok kéri a Szent Kongr.-ját, hogy kezdje meg a szentéavatási pert hivatkozván a vizsgálat sikeres eredményére és egyuttal kérésük igazolására fölterjesztik a jegyzőkönyvek hiteles másolatát.

Az említett Kong. a felküldött iratokat átadja az advocatus diabolinak, aki nagy figyelemmel és hivatalából kifolyólag nem csekély rossz akarattal végigolvassa és referál a Kongr.-nak. A Kongr. most maga is érett megfontolás tárgyává teszi az iratokat és ha jónak véli, továbbá ha mások is, különösen püspökök és fejedelmek megújítják a kérelmet, hajlandóságát azzal nyilvánítja, hogy a postulátoroktól bekéri Isten szolgájának összes iratait vagy esetleg nyomtatványt is. Ha ezeket kielégítőnek találja, kérhetik a postulátorok Őszentségétől, hogy nevezzen ki bizottságot Isten szolgája ügyének előterjesztésére. Ohajuknak a Szentatya rendszeren csak 10 év múlva tesz eleget, számítva ezt azon időpont-

tól, midőn az ügyet a Szert. Kongr.-ja elé terjesztették.

E tíz év elteltével a bizottság kinevezése után végre elkezdődik a szentéavatás első része: a boldoggáavatás.

Első lépés a boldoggáavatási perben annak megállapítása, vajjon részesült-e nyilvános tiszteletben Isten szolgája, vagyis a boldoggáavatandó, kit a per folyamán egyelőre csak ezen név illet meg a Szert. Kongr.-jának 1913-ban kelt rendelete alapján.

Ha bebizonyosodik róla, hogy 1234 után, amikor t. i. VIII. Orbán pápa tilalmi rendelete megjelent, részesült nyilvános tiszteletben, akkor a boldoggáavatási per megakad és le kell mondani minden reményről. Kivételt képeznek azonban speciális esetek, midőn a nyilvános tisztelet Őszentsége vagy a Szert. Kongr.-je megengegyi, vagy oly személyek helyeselték, kiket utóbb szentté avattak, sőt azon eset is kivételt képes, midőn kimutatható, hogy a nyilvános tisztelet 100 éven keresztül megszakítás nélkül tartott. A felsorolt esetekben újra megkezdődnek a tárgyalások és a szokott módon folytatódnak azzal az eltéréssel, hogy a megkivánt két csoda bizonyítása elmarad.

Ha ellenben birói eljárással beigazolódik, hogy Isten szolgáját sohasem illették nyilvános tisztelettel, akkor a Szert. Kongr.-ja a boldoggáavatási pert egy lépéssel előbbre viszi és fölteszi a szokásos kérdést: a szóban forgó személy hősi fokban gyakorolta-e az isteni érényeket, a hitet, reményt és szeretetet, azután a sarkalatos érényeket, az okosságot, igazságosságot, lelkiérséget és mértékletet, a velük kapcsolatos érényekkel együtt? Megjegyzendő, hogy a vértanu kanonizációjánál a heroizmus, a hősiesség bizonyítása nem kerül szóba, mert maga a vértanuság a legheroikusabb tett.

A heroizmus bizonyítása szemtanuk vagy redkivüli esetekben föltétlenül szavahihető föltanu vallomása alapján történik. E bizonyító eljárás nem tehetjük szemléletünk tárgyává, mert felette változatos; azt lehet mondani, ahány boldoggáavatás végbe megy, annyi-féle ez az eljárás is. Legfeljebb azt megalapíthatjuk, mikor hősiesség valamely érény? Akkor, midőn azon érény birtokosa a kinálkozó alkalommal a szokottnál ügyesebben, találékonnyabban, a szokottnál nagyobb készséggel és erővel és természetfölötti indítóokból cselekszik. Ily hősi fokban gyakorolta a hit érényeit pl. a jobb lator, ki a zsidó nép gunyakacaja, ordítása között, midőn maguk az apostolok is elhagyták Jézust, sőt kezdtek megínogni az ő istenségének hitében. fölséges vallomást tett az Ur Jézus isteni származásáról: „Emlékezzél meg rólam Uram. ha országodba jutsz”: vagy Xavéri sz. Ferenc, ki a legnagyobb fáradalmak, sőt életveszélyek között oly buzgalmal hirdette a sz. hitet, hogy 100.000-nél több pogányt keresztelt meg. Ily hősi fokban gyakorolta a reményt pl. B. Vianney János, midőn teljesen a jó Istenre támaszkodva, semmiből megalapította a Gondviselésről

nev. Árvaházat, vagy midőn szénagyűjtés idején a közelgő vihartól rettegve vasárnap akarták hivi behordani a szénát és ő szószerke lépve megtiltotta, hogy bármit is tegyenek s Istenben bizva tartás jó időt ígért nekik, ami úgy is történt. Ily hősi iokban gyakorola az Isten iránt való szeretetet pl. sz. Ferenc atyánk, midőn szeretettől mintegy megittasulva kezdve a tücsök növértől fel a nap testvérig az egész természetet Isten dicsőítésére hívta fel; avagy Pazzisz sz. Mária Magdolna, ki annvira lángolt az Isten iránti szeretettől, hogy időközönként hideg vízzel kellett mellét mosogatnia. A felebaráti szeretet hősiesség megnyilvánulása volt midőn sz. Ferenc atyánk egy ruhátlan koldussal találkozáva odaajándékozta egész uj ruháját és félig meztelenül tette meg hazáig az utat. Hősi foka volt az okosság erényének, vagyis a dolgok helyes, az örökkévalóság nézőpontjából való értékelésnek, midőn gazdag nagyuri ifjak, mint a grófi származású Aquinoi sz. Tamás, minden földi mulandó dolgot odahagyva a kolduló szerzetesek sorába léptek. Bámulatos nagysága volt az igazságosság erényének egy Líguori sz. Alfonzban, aki, midőn egy izben a bíróság előtt jóhiszeműleg hamis ügy védelmét vállalta el és az utolsó pillanatban kitént az ügy hamissága, annvira megborzadt lelke mélyéig, hogy odahagyta ügyvédi pályáját, pappá lett. — S a lekierősségnek lehető leghősiesség megnyilvánulása volt, midőn sz. Elek, a patricius ivadék, mennyegzőjét követő éjjel isteni sugallatra elhagyta menyasszonyát, szülői házat és mindenét, majd később koldusnak öltözve visszatért az atyai házba és ott koldusmódról élt 17 éven keresztül egész haláláig anélkül, hogy természetes érzelmei csak egy pillanatra is didalmaskodtak volna elhatározása felett.

Ezeket csak illusztrációképpen hoztuk fel, hogy megismerhessük, minő fokmérőt használ a Szert. Kongr. mikor a boldoggáavatandó hősiességét veszi vizsgálat alá. És a Kongr. megkivánja, hogy ne csak egyik vagy másik erényben tüntesse magát Isten szolgája, hanem mind a három isteni és mind a négy sarkalatos erényben és a velők kapcsolatos erényekben. Ily nagyarányú és szigorú vizsgálat után igazán megérdemli Isten szolgája nagyrabecsülésünket. Maga az egyház is meghajol előtte és tisztelete jeléül „venerabilis” jelzővel ajándékozta meg. Ezután tehát a boldoggáavatandó neve: Isten tiszteletreméltó szolgája.

Az erényekben tanusított hősiesség elismerése után a következő kérdés merül föl: *a szóban*

forgó esetben vannak-e hiteles csodák és melyek azok? A Kongr. rendszeresen megelégszik két csodával, de ezeknek aztán még a kétség látszatától is menteseknek kell lenniök; oly esetben, midőn az erények hősi fokban való gyakorlását nem szem-, hanem fültnak bizonyítják, kivételesen négy csoda szükséges. Az előterjesztett csodákat csak úgy veszi figyelembe a Kongr., ha Isten tiszteletreméltó szolgálata halála után s az ő közbenjárására történtek. Ezek között is egyedül az elsőrendű csodáknak van bizonyító erejük. Elsőrendűek pedig azok a csodák, melyek létrehozatalához teremtő erőre van szükség s így mástól, mint Istentől nem származhatnak. Ilvenek pl. a halottfeltámasztás, elszáradt vagy teljesen megbénult tagok megelevenítése.

Hogv mennyire nem hamarkodiák el a dolgot a csodák megvizsgálásánál, kitünik többek közt Chantal sz. Franciska holdogáavatási nevéből, amikor a szokottnál eltérően négy csodát kívánt a szent Kongr. a már említett oknál fogva. A fölielentett csodák közül az első harmat még valahog elfogadta, de a negyedik körül alapos kétség támadt. E csoda Trochon Eugénia vizitáció rendű apácával történt, aki éveken át tartó betegeskedése következtében annvira elgyöngült, hogy sem lábát, nem kezét nem tudta mozgatni, sőt részben érzékenységét is elvesztette. Legalább 40 napot töltött a nővér e siralmas állapotban s már annvira jutott, hogy midőn egyik helyről a másikra vitték lelógó lábait kis kötelékekkel erősítették oda. Ebben a végső nyomorúságban Chantal Franciskához fordult, novenát tartott tiszteletére. A kilenced utolsó napján fölkelte, járt, térdelt és teljesítette köteleseit. A Szert. Kongr. usvan elismerte, hogy itt teljes hűnásáról van szó, de kifogásolta, hogy csak 40 napig tartott. Megkérdezte tehát úira a szakembereket, kik még evszer nyilatkoztak a gyógyulás csodás voltáról, hogy elég sulvosnak és nehezen gyógyulhatónak tartják-e e betegséget, ha tekintetbe veszik a törvényt, hogy könnyű gyógyulás nem képezheti csoda tárgyát a szentáavatásnál. A szakemberek akik közül különösen kivált egy, ki a bolognai egyetem leghősiesség sikerrel végezte el tanulmányait s 40 éves praxisában mindenféle sulvos bánt gyógyított, mire vizsgálatához fogtak tehát s külön-külön írásban nyújtották be véleményüket, melyek alapján végre eloszlott minden kételve a Kongregációnak.

(Folytatjuk.)

Toborzó az isteni Eucharisztia imadásának előmozdítása céljából.

(P. Manótól közöljük e sorokat.)

Provinciánk gyermekeihez az imálandó Oltáriszentségben trónoló Jézus nevében óhajtok szólni azon célból, hogy az imádók soraiba buzgó, kitartó, új tagokat nyerjek.

Mondhatom, hogy a szentmisén kívül nincs egy papi lélek számára kedvesebb és a lélekre nézve hathatósabb áhitatgyakorlat, mint az isteni

Eucharisztia imádása. Ezen imádás a buzgó papi lélek számára kiapadhatatlan kegyelmek forrása.

1. A kegyelmek legelseje, amely a papi lélek tökélesbülésére oly jelentékenyen kihat: a szeretet. A mindennapi tapasztalás igazolja, hogy a meleg, a forró nyári nap égető sugarainak

hatását érző, a meleg iránt fogékony tárgyak annyira beszívják a nap forró sugarainak hevét, hogy azokat a tárgyakat szabad kézzel megfogni bajos. Jézus a szeretet napja, tehát az előtte leboruló lélek érzi, tapasztalja saját magán a szeretet égető napjának lángoló hevét. Továbbá az imádás: est actus supererogatorius pietatis, mint ilyen kiváló kegyelmeket eszközöl az imádó számára és a legkiválóbb kegyelmek egyike a charitas.

2. Az Oltáriszentség előtt lángragyuló szeretet arra ösztönzi a papi lelket, hogy angyali áhítatot fejtessen ki az isteni áldozat bemutatásában. Ilvkép a szeretet oka lesz, hogy a legnagyobb örvendeességgel tapasztalja saját magán az isteni Oltáriszentségnek a következő szavakban kifejezett erejét: „vinum germinans virgines. Vivificum sacramentum, pharmacum immortalitatis.” Igen az isteni Szentség segíti a papi lelket, hogy megszilárduljon a tisztaságban, hogy a kegyelmi életben megősecesedjék, hogy elérje a lélek azon boldog halhatatlanságát, mely a mennvország sajátja. Tapasztalja a sz. Tamás által kifejezett disiunctió öröndetes részét: sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inaequali vitae vel interitus. Mors est malis, vita bonis, vide paris sumptionis, quam sit dispar exitus.

3. Az isteni Eucharisztia imádása révén lelkünk jobban megismeri az égi dolgokat: az Oltáriszentség Istene természetfölötti fényt önt lelkünkbe és mi e fény átható világánál tisztábban látjuk az égi dolgokat. E körülmény szentbeszédeinknél való készülést hatalmasan elősegíti; megkönnyíti a tökéletesség utján való haladást; lelkünk a megismert égi dolgokért lelkesül csak,

megveti azokat, amelyeket talán azelőtt bálványozott és amelyek az égi dolgok mellett bántóan eltörpülnek.

4. Jézus az előtte eltöltött órát gazdagon megjutalmazza; Jézus valóban gentleman, aki nem engedi, hogy mi a nagylelkűségben tulszárnyaljuk őt. Lelkünk Jézus előtt megvigasztalódik, megkönnyebbül.

5. Minden imádási óra egy teljes bucsut szerez nekünk, mellyel ő hány és hány szenvedő lelket szabadíthatunk ki a purgatórium kínjai közül és a halálról, mely őket hozzánk fűzi, az Ur Jézus szent trónja előtt nem feledkeznek meg sohasem.

Aki tehát az isteni Eucharisziát szereti, csoportosuljon az imádók tiszteletreméltó seregébe! Nagyon könnyű és édes teher ez az imádás a papi lélek számára. Ha a nap tulságosan el van foglalva, megteheti azt is, hogy félórát az officiumból, félórát az oltáriszentség imádásból fordít e célra. Az olyannál elég tehát félórai imádás is.

Mutassuk meg a külföld napságának, hogy a szerafi atya magyar gyermekeiben lángzóan van az eucharisztikus Jézus iránt.

Jelentkezéseket örömet fogad és továbbit *P. Pesti Emmanuel* (Szatmár-Németi, Hildegarda) az oltáriszentséget imádó papok Társulatának a ferencrend részéről országos igazgatója.

A régi tagok, kik huzamosabban nem küldték be libellusaikat, általam kitörölve nincsenek. Ha jelzik, örömet küldök libellusokat. Az egyes zárdák, melyben adoráló papok vannak, küldjék be hozzám a múlt évi két koronát.

Könyv ajánlás.

Lelki élet címen adott ki egy hézagpótló könyvecskét Provinciánk érdemekben dus volt magisztere és definitora P. Szendei Ágoston. Bár kétségtelenül nagy érdeklődést vált ki Rendtartományunk minden tagjának szívéből, mégis a legkellemesebb meglepetés erejével hat azokra, kiket ő tanított a szentek tudományára, kiket ő vezetett először rendszeresen az örök éle utjain. E rendszernek rövid kivonatát — mintegy e nevelésnek memorialéját — találjuk a *Lelki élet* könyvében, mely — miként az Alkotmány július 26-iki számában olvashatjuk: „mindössze néhány pontból áll s ez a velős rövidség és tartalmassága legfőbb érdeme”. E könyv Dr. Hajós Györgynek a Dunántúl július 14-iki számában közölt ismertető szava szerint — „gondolatainak tiszta menetével, a benső élet egész területének pontos kicövekelésével megadja az olvasónak azt a felkészültséget, mellyel nagyobb szabású munkák tüzetesebb megértéséhez, mélyebb élvezéséhez foghat. Lelkivezetők megtermékenyülnek, gondolataik elrendeződnek, az Isten kegyelmétől megihletett, életükben megújuló lelkek felvilágosítást nyernek, még a szárnyalók légköre is tisztább és üdőbb lesz e mű nyomán.” Hogy is ne emelkednénk, mikor egymásután olvashatjuk

mi a képzelte és mellékes és mi a valódi és lényeges lelki élet, hogyan kell azt kezdeni és külső-belső berendezkedés által folytatni, mimódon lehet és kell abban előhaladni, a megtisztulástól kezdve a felvilágosodáson át a legtökéletesebb szeretet által az Istennel való boldog egyesülésig. Minden oly érthető, oly összefüggő, hogy semmi újabb bővebb magyarázatra nem szorul. Csak kettőt követel a könyvecske hasznos olvasása: Dr. Hajós szerint: türelmet önmagunk iránt a gyakorlatban és állandó tanulást. „Ujra és újra. Mindennap egy pontot, a míg betéve nem tudjuk.” Így vegyük kezünkbe magunk is és így ajánljuk a gondjainkra, vezetésünkre bizott lelkeknek is. Erre buzdítson bennünket Provinciánk kegyes jóakarójának, Gróf Zichy Gyula pécsi püspök urnak július 23-án kelt XI. számú körlevelében közölt ajánlása, mely így szól: „E mű röviden, határozottan, mindenre kiterjedő figyelemmel, logikus menetben dolgozza fel a lelki életnek összes vonatkozásait, fokozatos fejlődését, nagy előnye, hogy a katekizmusra, mint a keresztény hitélet zsinórmértékére hívja fel a felnőttek figyelmét és rendszerét arra építi. Hézagpótló, felette üdvös és kívánatos munka. Gyónatóknak, lelkivezetőknek, minden öntudatos tö-

rekvő hívőnek a legmelegebben ajánlom." — A P. Oberton Odiló 4 remek szimbolikus rajzával díszített csinos könyvecske ára 80 fillér. Megren-

delhető — a Szenthelyek fentartásának céljára — a Szentföld Magyarországi Biztosi Hivatalánál. Budapest, II. ker., Margit-körut 23.

Hírek a provinciából.

Congressus Definitorialis. Provincialis Atyánk mult számunkban közölt rendeletének megfelelően július 18—19-én volt a szokásos évi congressus és pedig a másodsorban kitűzött helyen: Szabadkán. A meghívottak a rossz vasuti közlekedések dacára is pontosan megérkeztek a jelzett időre, aminek következtében az üléseket tennakadás nélkül megtarthatták. A hivatalos ténykedések bevezetéséül 18-án reggel ünnepélyes nagymisést celebrált Főatyánk, melyen P. Oswald, P. István definitorok és P. Venánc szekretárius segédkeztek. Az első ülés 9— $\frac{1}{2}$ 12-ig, a második délután 3— $\frac{1}{2}$ 6-ig, a harmadik másnap 9—11-ig tartott. Ezekben intézték el a provincia filyó ügyeit: számadások felülvizsgálását, relációk átnézését stb. Ezek után történt a rendbe való fölvetel. Felvettek 21 noviciust, 16 kollegistát. Legutoljára maradt a dispozíció.

Haláleset. Már szinte állandó rovat lesz e cím alatt! És ami még növeli a felkiáltásban megnyilvánuló gyászt, az az, hogy nem csak becsületes munkában leélt hosszú élet befejezését kell regisztrálni, hanem a munkára még csak készülő, remények csendesesen ringó tengerén evező fiatal rendtársainkról kell sűrű egymásutánban nekrológot írni. De reményünk azt sugja, hogy az ilyen szomorú siriratokban hosszú pihenőt enged az isteni Gondviselés . . . !

Fr. Demján Jenő másodéves filozofusról szól a szomorú hiradás, ki testvéreivel együtt vigan lubickolt P. Lipót felügyelete alatt a sebes-tolyású Maros hús hullámaiban. Senki sem gondolt bajra, jókedvűen élvezték a kivételképpen megengedett szabadfürdő kellemességét. Azonban halljuk az egészsnek leírását P. Kolostól, aki ezt a következőleg adja: „Épen most vettem le a teket-egyászos dalmatikát, amelyben utolsó útján elkísértem június 30-án Marosba fulladt Jenő testvérünket. Azaz hogy nem is fulladt — rosszul fejeztem ki magam, — hanem Marosban meghalt Jenő testvérünket. Magam ugyan nem voltam ott, amikor a balszerencse történt, de akik ott voltak, azok sem láttak semmit az egész végzetes bajból. Csak éppen az egyik állítja, hogy ő, aki utolsó előttinek jött ki, még látta Jenő testvért, amint a fürdő felé törekedett. Ép ezért P. Lipót kérdésére: itt van-e és öltözik-e mindenki, nyugodtan felelte, hogy igen. Pedig talán éppen akkor állt meg szegény Jenő szívverése. Másfél vagy két perc mulva újra érdeklődött P. Lipót: együtt vannak-e mindnyájan? Az igenlő felelettel meg nem elégedve, körülnéz és akkor veszi észre az ijesztő hiányt. Rögtön munkához fogott. A nagy riadalomban elfelejtett pontosabban utána nézni, hol tűnt el, csak az energikus kereséstől várta a sikert. Halászok, katonák jöttek segítségére, kétszer-háromszor végig halásszák a fürdő környékét, de eredménytelenül.

Szemanuk állítása szerint másnap délután 2 órakor közvetlenül a fürdő mellől vetette fel a viz. Partra vonás után orvosilag megvizsgálták, melynek következtével konstatálták, hogy a halál oka nem fulladás, hanem szivgörcs. Vonásai tökéletesen épek, nincs rajta semmi eltorzulás. Ez szegény — mondta az orvos — nem ért rá fuldokolni, előbb megállt benne a szivverés és élet, hogy sem addig jutott volna." Temetése július 2-án történt nagy és érthetően őszinte részvét mellett. Szorgalmas, jó fiu volt; testvéreinek szeretete, elüljárójának megelégedése kísérte életében és ez helyezi gyászos sirhantjára az imádságos megemlékezés koszoruját. R. I. P.!

Királyi köszönet P. Medárdnak. A vallás és közoktatásügyi miniszter 9758. sz. alatt a következőket közli a budai házfőnök atyával. „Ő császári és apostoli királyi Felsege főkamarási Hivatalának tolyó évi május hó 25-én 2284. sz. alatt kelő leirata alapján értesitem a Főtisztelendő Főnökséget, hogy a P. Medveczky Medárd szerencreneni áldozopapnak, a Szentföld, magyarországi kommisszáriusának szerkesztésében megjelenő folyóiratnak „Eljen a király", és „Ferenc József királyunk a Szentföldön" cikkeit tartalmazó s általa legkegyelmesebb elfogadásra felajánlott száma legkegyelmesebb elfogadásra méltattatván a nevezettnek a Főkamarási Hivatal köszönete tudtul adatik.

Felkérem a Főtisztelendő Főnökséget, hogy erről a nevezettet tudósítani sziveskedjek.

Budapest, 1917. évi július hó 31-én."

Új oltárképet kapott gyöngyösi zárdánk templomának szent Ferenc-oltára. *Unghváry Sándor* nálunk már előnyösen ismert művészetet dicséri a gyönyörű alkotás, mely szent Rendaapitonk életéből a gubioi tarkas legendáját örökíti meg a színek és vonalak remekül összejátszó kombinációjával. A kép háttéréül szolgál egy hirtelen szakadékkal végződő hegy a nyers hatalom beszédes szimbolumával, akkori időben nagy szerepet vivo szikla varral, mely mellett különös ellentétet képes Ferenc a maga igénytelen aszketikus testi erőtlenségével és durva daróc ruhájával. Mintegy két világ áll egymás mellett a hol az infirmus mudi megszégyeníti a fortist . . . Szentünk két társa kíséretében találkozott trakter farkassal, a környék félelmetes rémével. Az Isten embere szelid, megtérést sürgető exhortációt tart farkas testvérenek, a hatás nem késik, töredelmesen simul a fenső hatalom képviselőjének lábához, mit álmétkodva szemlél a két társ és egy véletlenül odakerült pásztorfiu . . . Művészeknek, egyszerű lajkusnak egyaránt tetsző kép szépen illeszkedik be a tiszta, világos miliőbe, ellentétben a régi kép markánsvonású, kiátóárnyalatu festésmódjával. A felszentelést aug. 5-én

délután maga Tartományfőnökünk végezte, amihez a bevezető szentbeszédet P. Venánc tartotta.

Lelkiyakorlat. P. Oszwald definitor és magiszter a nála szokásos különös jó sikerrel nyolc napos exerciciumot tartott július végén a kiskunfélegyházi apácáknak. A másnappal is szép számmal összegyűjtött növények önkéntes hálája és a jólvégzett munkát megjutalmazó Isten áldása képezi egyelőre a jóleső jutalmat.

Gyöngyös újraépítése nem vonul el anyázárdánk felett oly nyomtalanul, mint ahogyan elejénte látszott. Harrer kormánybiztos vizitjét adta vissza a napokban Főatyánk P. Bertalan házfőnök kíséretében, amikor arról értesültek, hogy a mi kertünkkel is határozott tervük van a város rendezésének megoldásánál. És ez már nem egyszerű terv, hanem kivitelre váró elhatározás. Azt akarják ugyanis, hogy a provinciálát, közvetlenül a zárda mellett, — csak 5 méter ablakalatti részt hagyva, a nagy utcai kapu irányából utcát nyitnak a Buzapiacra a Német-utcával párhuzamosan. Az így eleső kertrészletet azután még egy utcával ketté vágják kiindulva kb. a mostani konyhamelletti kijárótól és végig haladva a kerten ki egészen a Német-utcára. Az ekként megosztott kertet a zárdánk felé eső részen parkirozzák, a háttérben pedig az utca mindkét oldalán egy-egy 3 emeletes iskola építésére fordítják. Természetesen mindent meg fog kísérteni Főatyánk a terv megmésztása érdekében, de — sajnos — kevés a remény a kívánatos sikerhez. Őszre már aligha lesz a gyönyörű kert a miénk . . .

Aranymise. Julius 15-én tartotta fényesen sikerült secundiciáját P. Bosnják Teofil szülővárosában Vukováron. A jubiláns előtte való napon utazott le Bácsból Gebauer Emil gyógyszerész kíséretében, kiket kocsin követett még aznap Evetovics János prépost-plebános, orsz. gyűlési képviselő P. Kamill házfőnök kíséretében, kiket a legmelegebb szeretettel fogadott P. Benzetics György vukovári házfőnök. Nagy és fényes asszisztenciával megtartott jubileum ekkép történt: 9 óra előtt a testvérek és vendégek, élü-

kön P. Rodics Rafael provinciálissal, processzióval mentek az Ünnepeletert a refektóriumba, ahol a tartományfőnök atya könnyekig megható beszéddel kérte fel a mise megtartására. Pár értekeny szóból álló válasz után megindul a menet a templomon keresztül haladva vezette a főoltárhoz. Manuduktor P. Rafael, diakonus P. Brunó pozsegai guardián, szubdiakonus P. Félix sarengrádi házfőnök volt. A többi jelenlevők is u. m. a varasdi definitor és házfőnök, a bródi házfőnök, Illokról három rendtárs, 3 táborigyőrlelkész és többen a kerületi papságból, segédkeztek az oltár körül. A szentélyen kívül fenntartott padosorokban helyet foglaltak: dr. Hut, Szerém-megye kormánybiztosa, a vukovári főszolgabíró, a polgármester, a főjegyző és az egész tisztviselői kara, királyi főerdőmester, Gebauer bácsi gyógyszerész és még sokan mások. Az éneket a máriakongregáció hölgytagjai szolgáltatták. A szentbeszédet a szives vendéglátó házigazda mondotta. Szentmise után a gratulánsokat a sekrestyében fogadta a jubiláns. Ebéd alatt egyik tószta a másikat követte. P. Kamill szép szavakkal köszönte meg a vendéglátók testvéri szeretetből származó jószívűségét, mellyel a kedves napot felejthetetlené tették. A Bácsból jött vendégek másnap hajnalban visszatértek, míg az ünnepeletert még pár anpra ott maradt. Az ünnepre Főatyánk is küldött meleg gratuláló sorokat, mivel dolgai miatt személyesen nem mehetett le. Őszinte szívvel kiáltjuk mi a jubiláló Testvérnek: ad multos annos!

Átteljezések. Tabulánk megjelenése óta ezen személyi változások történtek: P. Magócsy Imre Kecskemétről Jászberészbe, P. Pálik Arzén Jászberényből Kecskemétre, P. Rozmanith Kázmér Fülekről Jászberénybe került. Tévedés folytán a tabulából kimaradt P. Baligács Vazul, ki Gyüdre irandó. Ugyancsak tévedés következtében hibásan lettek beosztva fr. Brázdovics Dániel, ki Mohácsra és Cseh Anicét, ki Pécsre került. P. Amándot újból frontszolgálatra hívták be. Móri Fülöp a katonaságtól elbocsátást nyert és visszatért előbbi helyére Jászberénybe.

